

Innst. 51 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget frå næringskomiteen

Dokument 8:96 S (2011–2012)

Innstilling frå næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Svein Flåtten, Rigmor Andersen Eide og Borghild Tenden om forenklinger i rapportering, skjemaer og regelverk for næringslivet

Til Stortinget

Samandrag

Rapporteringskrav, skjemaer og regelverk er tyngende for næringslivet. De totale administrasjonskostnadene næringslivet har med å følge opp krav fra det offentlige i tilknytning til rapportering og skjemaer, beløper seg til drøye 54 mrd. kroner (2006-kroner), eller om lag 2 pst. av bruttonasjonalprodukt (BNP) i 2012.

Forslagsstillerne ønsker generelt enklere regelverk og i tillegg at man kan lette på rapporteringsbyrdene, slik at næringslivet kan fokusere på sine primær oppgaver. Med dette forslaget ønsker man å se på noen konkrete forenklingstiltak, blant annet skissert av Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF) og Revisorforeningen. Forslagsstillerne har i størst mulig grad forsøkt å foreslå konkrete tiltak som kan iverksettes.

Utfordringen er at størsteparten av administrative byrder for næringslivet knytter seg til regelverk og rapporteringskrav under Finansdepartementets område. Av de 54 mrd. kronene i administrative kostnader som tynger næringslivet ligger 39 mrd. kroner under Finansdepartementet, eller 72 pst. Dette er knyttet til direkte og indirekte skatt, samt statistikk og en egen rapport for etterlevelse av finansmarkedsregelverket.

De absolutt største administrative kostnadene knytter seg til regnskap, bokføring og skatt. Gjennomgangen fra 2006 viste at 98,7 pst. av kostnadene er knyttet til administrative krav som er av nasjonal opprinnelse. Kun en minimal andel kan henføres til EU-regulering m.m.

Forslagsstillerne er av den oppfatning at de store ressursene som går med til skatterapportering taler for et enklere skattesystem. Lignings-ABC 2011/2012 er på over 1 400 sider, og det sier seg selv at korrekt etterlevelse er krevende for næringsliv og folk flest. Forslagsstillerne går i dette forslaget ikke inn på forenklingforslag som anses å ha provenyvirkning av betydning, men vurderer snarere forenklinger i eksisterende regelverk som også regjeringspartiene burde kunne betrakte som fornuftige skritt mot et enklere system.

Reglene i tilknytning til bokføring inneholder en rekke krav som er tyngende, men ikke nødvendigvis optimalt utformet eller innrettet. Regelverket inneholder også uklarerheter. Bokføringsstandardstyret i Norsk Regnskapsstiftelse utarbeidet i 2008 tre delrapporter, der del 2 særlig tok for seg forenklinger og forslag til endringer innen bokføringsloven og bokføringsforskriften, heretter kalt «delrapport II». Forslagsstillerne velger å ikke fremme alle disse detaljerte forslagene direkte, men be om at forslagene gjennomgås med sikte på forenkling gjennom regelforbedringer.

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Statistikk og rapportering:

1. Stortinget ber regjeringen legge skjemaene for statistikkrapportering til rette slik at spørsmål som ikke vedrører virksomheten, ikke stilles gjentatte ganger.

2. Stortinget ber regjeringen sørge for at innsendelse av skjemaer i forbindelse med oppfølging av sykefravær kan skje elektronisk.
3. Stortinget ber regjeringen erstatte kvartalsvis statistikkrapportering for utenrikshandel via IDUN med årlig statistikkrapportering.
4. Stortinget ber regjeringen innføre plikt til å gjenbruke registrerte opplysninger, slik at næringslivet ikke må rapportere de samme opplysningene flere ganger, og herunder sørge for systemer som gjør at bedriftene slipper å levere strukturstatistikk ved at opplysningene isteden hentes fra næringsopp-gaven.
5. Stortinget ber regjeringen flytte fristen for rapportering av lønnsstatistikk fra begynnelsen av januar til slutten av januar.

Innrapportering, Altinn:

6. Stortinget ber regjeringen sørge for forbedring av Altinn og fremme forslag om enklere rutiner for å logge seg på Altinn slik at daglig leder eller styreleder ikke nødvendigvis må signere.
7. Stortinget ber regjeringen utvide Altinn med 'Altut', dvs. sikker elektronisk toveiskommunikasjon med næringslivet ett samlet sted.
8. Stortinget ber regjeringen snarest sørge for hendelsesbetonet innrapportering på lønnsområdet for skattetrekk, påleggstrekk og arbeidsgiveravgift, herunder i hvilken grad dette innebærer forenklinger for næringslivet.
9. Stortinget ber regjeringen gjennomgå antallet koder i lønns- og trekkoppgaven med sikte på å redusere antallet koder.
10. Stortinget ber regjeringen påskynde EDAG-prosjektet med sikte på å redusere omfanget av skjemaer, slik at skatteetaten genererer lønns- og trekkoppgaver selv og at dette skjemaet samt årsoppgave for arbeidsgiveravgift, terminoppgaver for arbeidsgiveravgift og skattetrekk og kontrolloppstilling over registrerte og innberettede beløp kan fjernes.
11. Stortinget ber regjeringen frembringe enklere og bedre løsninger for side 4 i næringsoppgaven for fordeling av personinntekt på næringer.

Toll:

12. Stortinget ber regjeringen begrense næringslivets rapportering til tollvesenet ved at man ikke plikter å fylle ut varedeklarasjoner for hver inn- eller utførsel, men går over til terminvise deklarasjoner.

Enklere skatteregler:

13. Stortinget ber regjeringen forenkle fradragsordningen for kontingenter og ber om en vurdering

om det i større grad kan brukes sjablongregler med et beløpsmessig tak.

14. Stortinget ber regjeringen innføre direkte fradragsføring for FoU-kostnader.
15. Stortinget ber regjeringen gjennomgå reglene i skatteloven med sikte på å redusere vurderingsforskjeller i forhold til regnskapsmessige vurderinger.
16. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at representasjon er skattemessig fradragsberettiget opp til et passende beløp rundt dagens nivå og at betingelser for fradragsrett forenkles.

Revisjon:

17. Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om at terskelverdiene for revisjonsplikt skal beregnes på konsolidert basis, slik at man ser omsetning, balansesum og antall årsverk samlet for selskap som kontrolleres gjennom samme eierskap. Formålet er at også morselskap i små konsern skal unntas fra revisjonsplikten.
18. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at revisjonsplikten for ansvarlige selskap med flere enn fem ansatte og mindre enn 5 mill. kroner i omsetning oppheves.
19. Stortinget ber regjeringen la stifterne av små selskap bestemme om årsregnskapet skal revideres.
20. Stortinget ber regjeringen gjennomgå revisors lovpålagte særattestasjoner med sikte på å fjerne dem som ikke forsvarer kostnad i forhold til nytte.

Regnskap og bokføring:

21. Stortinget ber regjeringen vurdere å oppheve krav om årsberetning for småbedrifter.
22. Stortinget ber regjeringen gjennomgå og gjennomføre fornuftige forenklinger i henhold til Bokføringsstandardstyrets anbefalinger.

Aksjelov:

23. Stortinget ber regjeringen innarbeide hendelsesstyrt rapportering for aksjonærregisteroppgaven.
24. Stortinget ber regjeringen fjerne kravet til åpningsbalanse ved stiftelse av selskap.
25. Stortinget ber regjeringen innføre en hovedregel i aksjeloven om skriftlig saksbehandling, samt mer fleksible regler for hva som regnes som møte.
26. Stortinget ber regjeringen samordne aksjeeierbok og skatteetatens aksjonærregister.
27. Stortinget ber regjeringen gjennomgå og gjennomføre fornuftige forenklinger i henhold til Gudmund Knudsens-utvalgets anbefalinger.

Andre forenklinger:

28. Stortinget ber regjeringen sørge for samordnet registrering av foretaksnavn, varemerke og domenenavn.
29. Stortinget ber regjeringen oppheve omstillingsloven.
30. Stortinget ber regjeringen reversere kravet om at melding til konkurransemyndighetene skal inneholde navnet på de fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedene for de involverte foretakene.»

Merknader frå komiteen

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Else-May Botten, Lillian Hansen, Arne L. Haugen, Ingrid Heggø og leiaren Terje Aasland, frå Framstegspartiet, Per Roar Bredvold, Harald T. Nesvik og Allan Johansen, frå Høgre, og Svein Flåtten Elisabeth Røbekk Nørve, Anne Karin Olli frå Sosialistisk Venstreparti, Alf Egil Holmelid, frå Senterpartiet, Irene Lange Nordahl, og frå Kristeleg Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, viser til forslag frå representantane Harald T. Nesvik, Svein Flåtten, Rigmor Andersen Eide og Borghild Tenden om å forenkle rapportering, skjema og regelverk for næringslivet.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti, viser til at forslagsstillarane ønskjer å redusere krava til rapportering og forenkle prosedyrane for levering av data. Forslaget vedgår ansvarsområda til Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Arbeidsdepartementet, Fornyings-, administrasjons- og kyrkedepartementet og Nærings- og handelsdepartementet. Nærings- og handelsdepartementet har henta inn svar frå dei andre departementa på deira ansvarsområde.

Fleirtalet er samd i at det er eit sentralt mål å forenkle næringslivet sitt arbeid med rapportering av data til ulike offentlege formål. Slik forenkling er viktig for å redusere kostnaden til bedriftene. Samtidig er det viktig å få samla inn data som er nødvendige for at det offentlege skal kunne utføre sine oppgaver med høg kvalitet.

Forslagsstillarane er blant anna opptatt av data til statistiske formål. Det er viktig å legge opp til forenkling og til mest mogeleg gjenbruk av data. Samtidig er det viktig å ha tilstrekkeleg data blant anna for å ha oversikt over utviklinga i norsk økonomi. Enkelte rapporteringskrav er også relatert til internasjonale avtaler.

Fleirtalet viser til brev frå nærings- og handelsminister Trond Giske datert 22. mai 2012 (lagt ved innstillinga) der ein peikar på verdien av å setje i verk tiltak for å avgrense den totale rapporteringsbyrda til næringslivet. Gjenbruk av data og utvikling av effektive rapporteringsløysingar er viktig for å redusere arbeidsmengda for bedriftene. Derfor blir det bl.a. lagt stor vekt på å vidareutvikle elektronisk datafangst. Det er eit mål at næringslivet skal rapportere same informasjon berre ein gong til ein offentlig etat. Fleirtalet er samd i dette.

Representantforslaget frå Harald T. Nesvik, Svein Flåtten, Rigmor Andersen Eide og Borghild Tenden inneheld tretti konkrete tiltak. Fleirtalet viser til brevet frå nærings- og handelsministeren der dei respektive departementa har gjort greie for status på dei ulike områda.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at rapporteringskrav, skjemaer og regelverk er tyngende for næringslivet. De totale administrasjonskostnadene næringslivet har med å følge opp krav fra det offentlige i tilknytning til rapportering og skjemaer, beløper seg til drøye 54 mrd. kroner (2006-kroner), eller om lag 2 pst. av bruttonasjonalprodukt (BNP) i 2012.

Disse medlemmer ønsker generelt enklere regelverk og i tillegg at man kan lette på rapporteringsbyrdene, slik at næringslivet kan fokusere på sine primæroppgaver. Med representantforslaget ønsker disse medlemmer å se på noen konkrete forenklingstiltak, blant annet skissert av Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF) og Revisorforeningen. Disse medlemmer har i størst mulig grad forsøkt å foreslå konkrete tiltak som kan iverksettes. I noen tilfeller har man sett seg nødt til i forslagene å henvise til rapporter som inneholder forslag til forbedringer og forenklinger for å begrense omfanget og detaljrikdommen.

Disse medlemmer er opptatt av å kunne forenkle blant annet regelverk og rapporteringer for næringslivet generelt, og spesielt for små og mellomstore bedrifter, uten at dette skal være med på å forringe verdien av det offentlige innhenting av informasjon.

Disse medlemmer viser til brevet fra Nærings- og handelsdepartementet der de 30 forslagene fra Høyre, Venstre, Kristelig Folkeparti og Framskrittspartiet blir kommentert enkeltvis.

Disse medlemmer viser til at mange gründere og ledere av små og mellomstore bedrifter sliter med et omfattende skjemavelde og mange pålegg til virksomheten. Verdifull tid som gjerne skulle vært brukt til å trygge arbeidsplasser og skape verdier, må brukes til å fylle ut skjemaer. Mange opplever

at de møtes med mistenksomhet og kontroll. Forslagsstillerne fra Høyre, Venstre, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet ønsker å lette byrdene og gjøre hverdagen enklere for små og mellomstore bedrifter. Disse medlemmer vil påpeke at forenkling er spesielt viktig for disse selskapene. For en liten enhet uten store støtteavdelinger er det viktig at møtet med det offentlige blir så enkelt som mulig. Med dagens teknologi er det for eksempel mulig å lage skreddersydde løsninger for bedre oppgaveflyt i Altinn-portalen. Slik kan hver bedrift bli garantert at de riktige skjemaer blir sendt inn. Men slik brukervennlighet for bedriftene i møte med det offentlige blir ikke prioritert i tilstrekkelig grad av den rød-grønne regjeringen, fordi systemtankegangen vinner frem på bekostning av hensynet til enkeltbedrifter.

Disse medlemmer vil vise til at Nærings- og handelsdepartementet har anslått at bedriftenes samlede administrative kostnader knyttet til etterlevelsen av disse forholdene beløper seg til rundt 54 mrd. kroner årlig. Denne vesentlige administrative byrden svekker konkurransekraften til norsk næringsliv. En reduksjon av administrative kostnader vil kunne frigjøre ressurser til viktig verdiskaping. EU og de fleste europeiske land har satt seg høye ambisjoner for reduksjon i bedriftenes administrative kostnader knyttet til offentlig pålagte krav og regler. Flere land har allerede kommet godt i gang og oppnådd gode resultater. De borgerlige regjeringene i Danmark og Sverige var tidlig ute med konkrete forenklingsmål for reduksjon av næringslivets administrative kostnader. I Danmark ble de administrative kostnadene redusert med 25 pst. (ca. DKK 7,7 mrd.) i perioden 2001–2010. Blant annet ga en forenkling av selskapslovgivningen en reduksjon på DKK 87 mill. kroner. I Sverige er bedriftenes administrative kostnader redusert med 11 pst. brutto. Svenske myndigheter har et mål om 25 pst. reduksjon mellom 2006 og 2012, men her er målperioden nylig blitt forlenget. Også Nederland har hatt et mål om å redusere de administrative kostnadene. Disse skulle kuttes med 25 pst. over tidsrommet 2003–2007. Dette målet ble innfridd, og nå har nederlenderne startet sin andre forenklingrunde.

Disse medlemmer vil vise til at Bondevik II-regjeringen tok initiativ til en kraftig reduksjon i de administrative kostnadene for næringslivet. I 2002 ble handlingsplanen «Et enklere Norge» lagt frem. Siden ble denne planen fulgt opp med nye forenklingsmål for perioden 2005–2009. Daværende næringsminister Børge Brende satte et klart mål: Næringslivets administrative kostnader skulle reduseres med 25 pst. innen 2012. Da regjeringsskiftet var et faktum, ble ikke denne planen fulgt opp i tilstrekkelig grad.

Disse medlemmer viser til brev til næringskomiteen fra NHO datert 9. oktober 2012. NHO er skuffet over at regjeringen mer eller mindre systematisk avviser de 30 forslagene.

Statistikk og rapportering

Fleirtallet i komiteen, alle unnateke medlemene fra Framstegspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til at i brevet fra nærings- og handelsministeren er det blant annet på ulike tiltak for å videreutvikle Altinn. Rapportering av utanrikshandel med tenester er planlagt lagt over til Altinn-plattformen i løpet av 2013 som et ledd i ei modernisering av datafangsten i Statistisk sentralbyrå. Statistisk sentralbyrå er også aktivt i samarbeidet om bruk av Altinn og i oppbygging av et felles metadatarregister for å kunne tolke og bruke om informasjon fra andre etatar. Fleirtallet støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, er kjent med at statistikkområdet er beheftet med langt lavere rapporteringskostnader enn direkte og indirekte skatt. Likevel trekkes det ofte frem av næringslivet som belastende rapporteringskrav til det offentlige.

Disse medlemmer viser til svarbrev fra Nærings- og handelsdepartementet, datert 22. mai 2012, og registrerer departementets vurdering av forslagene som omhandler statistikk og rapportering.

Disse medlemmer fastholder sine vurderinger slik de fremkommer i representantforslaget og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge skjemaene for statistikkrapportering til rette slik at spørsmål som ikke vedrører virksomheten, ikke stilles gjentatte ganger.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at innsendelse av skjemaer i forbindelse med oppfølging av sykefravær kan skje elektronisk.»

«Stortinget ber regjeringen erstatte kvartalsvis statistikkrapportering for utenrikshandel via IDUN med årlig statistikkrapportering, eventuelt gjennom økt bruk av estimer i rapporteringen.»

«Stortinget ber regjeringen innføre plikt til å gjenbruke registrerte opplysninger, slik at næringslivet ikke må rapportere de samme opplysningene flere ganger, og herunder sørge for systemer som gjør at bedriftene slipper å levere strukturstatistikk ved at opplysningene isteden hentes fra næringsoppgaven.»

Disse medlemmer er av den formening at skal en få de mest optimale og brukervennlige elektroniske rapporteringssystemer, er det helt nødvendig at også profesjonelle brukere av disse systemene i næringsssammenheng inkluderes i utviklingen av datasystemene samt tas med til råds ved evaluering av hel- eller delsystemer i slike elektroniske rapporteringsløsninger.

Disse medlemmer registrerer departementets innvendinger knyttet til endring av lønnsrapporteringen som ikke vil samsvare med rapportering av kvartalsvis lønnsindeks slik det følger av EØS-forordning. Disse medlemmer mener man bør se på muligheten for å avvike eller tilpasse seg EØS-forordningen slik at man kan oppnå en mer næringsvennlig lønnsrapportering frem til problemet eventuelt løses gjennom implementering av EDAG, slik det fremkommer av departementets svarbrev til forslaget.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere muligheten for endring av fristen for rapportering av lønnsstatistikk fra begynnelsen av januar til slutten av januar.»

Disse medlemmer vil understreke at det haster med å redusere behovet for dobbeltrapping. Opplysninger som allerede er offentlig registrert, bør være tilgjengelig for forvaltningen.

Innrapportering, Altinn

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene fra Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti, viser til brevet frå nærings- og handelsministeren der det blir gjort greie for fleire tiltak på dette området. Brevet frå nærings- og handelsministeren gjer greie for det opplegget for dialog som finst i Altinn. Det blir vidare informert om at skatteetaten, arbeids- og velferdsetaten og Statistisk sentralbyrå har gått saman i eit forprosjekt om utforming av ei ny felles ordning for rapportering om tilsetjing, løn og trekk. Fleirtalet støttar dette.

Når det gjeld rutinar for pålogging i Altinn, så må ein vurdere tryggleik og juridiske forhold i tillegg til dei tekniske og praktiske.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Altinn er myndighetenes løsning for innrapportering og dialog med bedriftene. Disse medlemmer viser til at intensjonene med Altinn er å gi bedriftene mulighet til å oppfylle en rekke oppgaveplikter elektronisk. Disse medlemmer har registrert at Altinn har forenklet innrapporteringsarbeidet de siste årene, men løsningen

har fortsatt et stort forbedringspotensial. Altinn er ikke alltid like brukervennlig, og i forkant av innrapporteringsfrister oppstår kapasitetsproblemer, slik at brukere ikke kommer inn på nettstedet.

Disse medlemmer viser til svarbrev fra Nærings- og handelsdepartementet, datert 22. mai 2012, og registrerer departementets vurdering av forslagene som omhandler innrapportering og Altinn.

Disse medlemmer viser til Dokument 1 (2012–2013) Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2011 som ble offentliggjort 25. oktober 2012. Disse medlemmer vil bemerke Riksrevisjonens merknader knyttet til svakhetene ved den eksisterende Altinn II-løsningen. Disse karakteriseres som alvorlige.

Disse medlemmer fastholder sine vurderinger slik de fremkommer i representantforslaget og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for forbedring av Altinn og fremme forslag om enklere rutiner for å logge seg på Altinn slik at daglig leder eller styreleder ikke nødvendigvis må signere.»

«Stortinget ber regjeringen utvide Altinn med 'Altut', dvs. sikker elektronisk toveiskommunikasjon med næringslivet ett samlet sted.»

«Stortinget ber regjeringen snarest sørge for helsebetinget innrapportering på lønnsområdet for skattetrekk, påleggstrekk og arbeidsgiveravgift, herunder i hvilken grad dette innebærer forenklinger for næringslivet.»

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå antallet koder i lønns- og trekkoppgaven med sikte på å redusere antallet koder.»

«Stortinget ber regjeringen påskynde EDAG-prosjektet med sikte på å redusere omfanget av skjemaer, slik at skatteetaten genererer lønns- og trekkoppgaver selv og at dette skjemaet samt årsoppgave for arbeidsgiveravgift, terminoppgaver for arbeidsgiveravgift og skattetrekk og kontrolloppstilling over registrerte og innberettede beløp kan fjernes.»

«Stortinget ber regjeringen frembringe enklere og bedre løsninger for side 4 i næringsoppgaven for fordeling av personinntekt på næringer.»

Disse medlemmer vil vise til at ny og bedre teknologi gir stadig nye muligheter. Utviklingen går raskt. Mens næringslivet som regel er kjapp til å implementere nye og effektive IKT-løsninger, ser en at offentlig sektor har store muligheter til å øke moderniseringstempoet. Mesteparten av det offentlige Nor-

ge er i ferd med å sakke akterut, fordi gapet mellom folks forventninger og det offentliges evne til å innfri sannsynligvis kommer til å øke fremover. Dårlige IKT-løsninger koster mye penger i unødvendige systemer og byråkrati, samtidig som det koster enkeltbedriften mye tid og frustrasjon. Disse medlemmer understreker derfor at satsingen på Altinn må profesjonaliseres og gjøres mer brukerrettet. I en NTB-melding 22. mars 2012 kommer det også frem at bransjeorganisasjonen IKT-Norge mener at bestillerkompetansen i Brønnøysundregistrene er for dårlig. Det blir også vist til at Altinn mangler skalérbarhet. Disse forhold bør tas med i den videre utviklingen av Altinn.

Toll og skatt

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemmene frå Framstegspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til brev frå nærings- og handelsministeren og sluttar seg til dei vurderingane som er gjorde der.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, vil vise til at fortollingssystemet tilordnes en betydelig del av regelverket og skjembabyrden for næringsdrivende. Disse medlemmer er av den formening at en betydelig forenkling kunne bestå i at man ikke plikter å fylle ut varedeklarasjoner for hver inn- eller utførsel, men går over til terminvise deklarasjoner.

Disse medlemmer viser til svarbrev fra Nærings- og handelsdepartementet, datert 22. mai 2012, og registrerer departementets vurdering av forslagene som omhandler toll og skatt.

Disse medlemmer fastholder sine vurderinger slik de fremkommer i representantforslaget og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen begrense næringslivets rapportering til tollvesenet ved at man ikke plikter å fylle ut varedeklarasjoner for hver inn- eller utførsel, men går over til terminvise deklarasjoner.»

Disse medlemmer viser til at det på skatteområdet er en rekke regler som er vanskelige å forholde seg til for næringslivet. I 2008-rapporten om kartlegging av næringslivets administrative kostnader antok NARF at de mest fordyrende områdene trolig knyttet seg til fradragsrett for representasjonskostnader, fradragsrett for kontingenter, skattefrihet for renter på tilgodehavende, ikke fradragsrett for renter på restskatt, beregningen av inntektstillegg for privat kjøring av næringsbil og periodiseringsforskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig behandling. Disse medlemmer merker seg de-

partementets argumentasjon om tosporet regnskapsystem, og er for så vidt kjent med at det kan være hensyn som kan tilsi at man har ulike vurderingsregler. I flere tilfeller er dette imidlertid av begrenset nytte, og man burde kunne fokusere på forenkling isteden.

Disse medlemmer fastholder sine vurderinger slik de fremkommer i representantforslaget og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å forenkle fradragsordningen for kontingenter og ber om en vurdering om det i større grad kan brukes sjablongregler med et beløpsmessig tak.»

«Stortinget ber regjeringen innføre direkte fradragsføring for FoU-kostnader.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gjennomgå reglene i skatteloven med sikte på å redusere vurderingsforskjeller i forhold til regnskapsmessige vurderinger.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at representasjon er skattemessig fradragsberettiget opp til et passende beløp rundt dagens nivå og at betingelser for fradragsrett forenkles.»

Disse medlemmer viser til at NHO i sitt brev til næringskomiteen datert 9. oktober 2012 mener at det er uhensiktsmessig med løpende fortolling. Disse medlemmer vil understreke at forenkling av tollprosedyrer spesielt vil være gunstig for svært mange små og mellomstore bedrifter. Disse medlemmer minner om at enkelte former for skattelettelser kan føre til en reduksjon i de administrative kostnadene hos bedrifter, og at dette tiltaket også kan være en del av en forenklingsstrategi.

Revisjon, rekneskap og bokføring

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemmene frå Framstegspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til brevet frå nærings- og handelsministeren der det mellom anna er vist til relevante vedtak i Stortinget. Ein viser vidare til at det etter at brevet frå nærings- og handelsministeren blei sendt, er gjort vedtak i Stortinget om bokføringsloven, verdipapirhandeloven, egedomsmeklingsloven m.m., jf. Innst. 378 L (2011–2012) (Prop. 107 L (2011–2012)).

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til svarbrev fra Nærings- og handelsdepartementet, datert 22. mai 2012, og registrerer departementets vurdering av forslagene som omhandler revisjon, regnskap og bokføring. Disse medlem-

mer mener forslagene har vært tilstrekkelig vurdert og utredet av utvalg allerede og mener departementet (regjeringen) bør vise en langt mer offensiv holdning dersom man skal ha håp om å nå forenklingsmålet innen 2015.

Disse medlemmer fastholder sine vurderinger slik de fremkommer i representantforslaget og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om at terskelverdiene for revisjonsplikt skal beregnes på konsolidert basis, slik at man ser omsetning, balansesum og antall årsverk samlet for selskap som kontrolleres gjennom samme eierskap. Formålet er at også morselskap i små konsern skal unntas fra revisjonsplikten.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at revisjonsplikten for ansvarlige selskap med flere enn fem ansatte og mindre enn 5 mill. kroner i omsetning oppheves.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å la stifterne av små selskap bestemme om årsregnskapet skal revideres.»

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå revisors lovpålagte særattestasjoner med sikte på å fjerne dem som ikke forsvarer kostnad i forhold til nytte.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere å oppheve krav om årsberetning for småbedrifter.»

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå og gjennomføre fornuftige forenklinger i henhold til Bokføringsstandardstyrets anbefalinger.»

Aksjelov

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene fra Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti, viser til brev frå nærings- og handelsministeren der det mellom anna blir vist til at det blir arbeid med oppfølging av resterande deler av advokat Gudmund Knudsens utgreiing «Forenkling og modernisering av aksjelova».

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til svarbrev fra Nærings- og handelsdepartementet, datert 22. mai 2012, og registrerer departementets vurdering av forslagene som omhandler aksjelov.

Disse medlemmer fastholder sine vurderinger slik de fremkommer i representantforslaget og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innarbeide hendelsesstyrt rapportering for aksjonærregisteroppgaven.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne kravet til åpningsbalanse ved stiftelse av selskap.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre en hovedregel i aksjeloven om skriftlig saksbehandling, samt mer fleksible regler for hva som regnes som møte.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å samordne aksjeeierbok og skatteetatens aksjonærregister.»

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå og fremme forslag om å gjennomføre fornuftige forenklinger i henhold til Gudmund Knudsens-utvalgets anbefalinger.»

Andre forenklinger

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti, viser til brev frå nærings- og handelsministeren. Der blir det blant anna vist til arbeidet med ei stortingsmelding om industrielle rettår. Forslaget om å samordne registrering av foretaksnamn er eit verdifullt innspel til dette arbeidet.

Fleirtalet viser vidare til brevet frå nærings- og handelsministeren der det blir informert om at forslag til endringar i konkurranselova vil bli lagt fram for Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til svarbrev fra Nærings- og handelsdepartementet, datert 22. mai 2012, og registrerer departementets vurdering av forslagene som omhandler andre forenklinger. Disse medlemmer registrerer i denne sammenheng at det arbeides med en egen stortingsmelding om industrielle rettigheter.

Disse medlemmer fastholder sine vurderinger slik de fremkommer i representantforslaget og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for samordnet registrering av foretaksnavn, varemerke og domenenavn.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve omstillingsloven.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å reversere kravet om at melding til konkurransemyndighetene skal inneholde navnet på de fem viktigste

konkurrenter, kunder og leverandører i markedene for de involverte foretakene.»

Oppsummering

Fleirtalet i komiteen, medlemene fra Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til brevet fra næringsministeren med konkrete vurderingar av dei tretti delforslaga frå stortingsrepresentantane Harald T. Nesvik, Svein Flåtten, Rigmor Andersen Eide og Borghild Tenden. Det går fram av brevet at delforslaga i ulik grad vil bli vurdert i det vidare arbeidet med forenkling. Fleirtalet tilrår å legge forslaget ved møteboka.

Forslag frå mindretal

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge skjemaene for statistikkrapportering til rette slik at spørsmål som ikke vedrører virksomheten, ikke stilles gjentatte ganger.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sørge for at innsendelse av skjemaer i forbindelse med oppfølging av sykefravær kan skje elektronisk.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen erstatte kvartalsvis statistikkrapportering for utenrikshandel via IDUN med årlig statistikkrapportering, eventuelt gjennom økt bruk av estimater i rapporteringen.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen innføre plikt til å gjenbruke registrerte opplysninger, slik at næringslivet ikke må rapportere de samme opplysningene flere ganger, og herunder sørge for systemer som gjør at bedriftene slipper å levere strukturstatistikk ved at opplysningene isteden hentes fra næringsopp-gaven.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen vurdere muligheten for endring av fristen for rapportering av lønnsstatistikk fra begynnelsen av januar til slutten av januar.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen sørge for forbedring av Altinn og fremme forslag om enklere rutiner for å logge seg på Altinn slik at daglig leder eller styreleder ikke nødvendigvis må signere.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen utvide Altinn med «Altut», dvs. sikker elektronisk toveiskommunikasjon med næringslivet ett samlet sted.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen snarest sørge for helsebetinget innrapportering på lønnsområdet for skattetrekk, påleggstrekk og arbeidsgiveravgift, herunder i hvilken grad dette innebærer forenklinger for næringslivet.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen gjennomgå antallet koder i lønns- og trekkoppgaven med sikte på å redusere antallet koder.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen påskynde EDAG-prosjektet med sikte på å redusere omfanget av skjemaer, slik at skatteetaten genererer lønns- og trekkoppgaver selv og at dette skjemaet samt årsoppgave for arbeidsgiveravgift, terminoppgaver for arbeidsgiveravgift og skattetrekk og kontrolloppstilling over registrerte og innberettede beløp kan fjernes.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen frembringe enklere og bedre løsninger for side 4 i næringsopp-gaven for fordeling av personinntekt på næringer.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen begrense næringslivets rapportering til tollvesenet ved at man ikke plikter å fylle ut varedeklarasjoner for hver inn- eller utførsel, men går over til terminvise deklarasjoner.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å forenkle fradragsordningen for kontingenter og ber om en vurdering om det i større grad kan brukes sjablongregler med et beløpsmessig tak.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen innføre direkte fradragsføring for FoU-kostnader.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gjennomgå reglene i skatteloven med sikte på å redusere vurderingsforskjeller i forhold til regnskapsmessige vurderinger.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at representasjon er skattemessig fradragsberettiget opp til et passende beløp rundt dagens nivå og at betingelser for fradragsrett forenkles.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om at terskelverdiene for revisjonsplikt skal beregnes på konsolidert basis, slik at man ser omsetning, balansesum og antall årsverk samlet for selskap som kontrolleres gjennom samme eierskap. Formålet er at også morselskap i små konsern skal unntas fra revisjonsplikten.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at revisjonsplikten for ansvarlige selskap med flere enn fem ansatte og mindre enn 5 mill. kroner i omsetning oppheves.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å la stifterne av små selskap bestemme om årsregnskapet skal revideres.

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen gjennomgå revisors lovpålagte særattestasjoner med sikte på å fjerne dem som ikke forsvarer kostnad i forhold til nytte.

Forslag 21

Stortinget ber regjeringen vurdere å oppheve krav om årsberetning for småbedrifter.

Forslag 22

Stortinget ber regjeringen gjennomgå og gjennomføre fornuftige forenklinger i henhold til Bokføringsstandardstyrets anbefalinger.

Forslag 23

Stortinget ber regjeringen innarbeide hendelsesstyrt rapportering for aksjonærregisteroppgaven.

Forslag 24

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne kravet til åpningsbalanse ved stiftelse av selskap.

Forslag 25

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre en hovedregel i aksjeloven om skriftlig saksbehandling, samt mer fleksible regler for hva som regnes som møte.

Forslag 26

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å samordne aksjeeierbok og skatteetatens aksjonærregister.

Forslag 27

Stortinget ber regjeringen gjennomgå og fremme forslag om å gjennomføre fornuftige forenklinger i henhold til Gudmund Knudsens-utvalgets anbefalinger.

Forslag 28

Stortinget ber regjeringen sørge for samordnet registrering av foretaksnavn, varemerke og domenenavn.

Forslag 29

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve omstillingsloven.

Forslag 30

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å reversere kravet om at melding til konkurransemyndighetene skal inneholde navnet på de fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedene for de involverte foretakene.

Tilråding frå komiteen

Tilrådinga frå komiteen vert fremma av medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen har elles ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjere følgjande

vedtak:

Dokument 8:96 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Svein Flåtten, Rigmor Andersen Eide og Borg-hild Tenden om forenklinger i rapportering, skjemaer og regelverk for næringslivet – vert å leggje ved møteboka.

Oslo, i næringskomiteen, den 8. november 2012

Terje Aasland
leiar

Alf Egil Holmelid
ordførar

VEDLEGG**Brev fra Nærings- og handelsdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 22. mai 2012****Dokument 8:96 S (2011–2012) – Representantforslag om forenklinger i rapportering, skjemaer og regelverk for næringslivet**

Jeg viser til brev datert 26. april 2012 hvor Næringskomiteen oversendte dokument 8:96 S med representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Svein Flåtten, Rigmor Andersen Eide og Borghild Tenden om forenklinger i rapportering, skjemaer og regelverk for næringslivet.

De fremlagte forslagene berører ansvarsområdene til Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Arbeidsdepartementet, Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet og Nærings- og handelsdepartementet. Nærings- og handelsdepartementet har koordinert inn svar fra departementene.

Departementenes vurdering

Finansdepartementet har bedt om at følgende merknad inkluderes i svar til næringskomiteen: ”I Dok. 8: 96 S (2011–2012) har stortingsrepresentantene Nesvik, Flåtten, Andersen Eide og Tenden fremmet forslag på bl.a. Finansdepartementets område. Representantforslaget behandles nå av Næringskomiteen. Etter Finansdepartementets vurdering egner forslagene seg ikke for avgjørelse i Stortinget uten nærmere utredning. Komiteen bør derfor etter Finansdepartementets vurdering gi innstilling om at forslaget oversendes regjeringen til utredning og uttalelse. Vi viser i denne sammenhengen til Stortingets forretningsorden § 29 som bl.a. fastsetter følgende:

«Når et representantforslag er sendt til en komité, avgir komiteen innstilling om det til Stortinget. (...) Er det behov for ytterligere utredning før realitetsstandpunkt tas, bør komiteen gi innstilling om at forslaget oversendes regjeringen til utredning og uttalelse. (...)»

Innenfor de frister som er satt for å svare på henvendelsen, har Finansdepartementet ikke anledning til å utrede de spørsmål som reises. Finansdepartementet vil også påpeke at Stortinget nylig har behandlet og vedtatt lovregler om adgang til å fravelge revisjon i små aksjeselskaper. Som opplyst i Prop. 51 L (2010–2011) om endringer i revisorloven og enkelte andre lover kapittel 1 er det lagt opp til å evaluere ordningen med adgang til fravalg av revisjon for små aksjeselskaper. Det vil være naturlig å avvente denne

evalueringen før en vurderer endringsforslag nærmere.”

Statistikk og rapportering**Finansdepartementets vurdering**

Forslaget pkt 1, 3, 4 og 5 berører virksomhet som er regulert i statistikkloven. Internasjonale forpliktelser Norge har påtatt seg, i hovedsak gjennom EØS-samarbeidet, legger også viktige føringer. Generelt inneholder representantforslaget initiativ Finansdepartementet legger stor vekt på i sin dialog med Statistisk sentralbyrå, og som er gjenspeilet bl.a. i prop. 1 S (Finansdepartementet). Tiltak for å begrense den totale oppgavebyrden står sentralt. Gjenbruk av data og utvikling av effektive rapporteringsløsninger bidrar til å holde oppgavebyrden lav. Derfor blir bl.a. videreutvikling av elektronisk datafangst prioritert. Det er et mål at næringslivet skal rapportere samme informasjon én gang til én offentlig etat.

Statistisk sentralbyrå har hovedansvaret for å dekke behovet for statistikk om det norske samfunnet. Aktiviteten er regulert i statistikkloven som samtidig gir Statistisk sentralbyrå faglig uavhengighet. I det følgende gis det noen utdypende kommentarer basert på vurderinger fra Statistisk sentralbyrå til de konkrete forslagene 1-5.

1. Stortinget ber regjeringen legge skjemaene for statistikkrapportering til rette slik at spørsmål som ikke vedrører virksomheten, ikke stilles gjentatte ganger.

Finansdepartementets vurdering

Statistisk sentralbyrå legger stor vekt på å tilrettelegge sin datainnsamling med sikte på å begrense den totale oppgavebyrden for næringslivet. Dette skjer både gjennom samordning av utvalg og av opplysninger som hentes inn ved de ulike innrapporteringer, noe som også åpner for gjenbruk av opplysninger. For å effektivisere datastrømmen fra oppgavegiver til Statistisk sentralbyrå tilrettelegges det i stor grad for elektronisk innrapportering og automatisering der det er mulig. Det er lagt opp til dialog med oppgavegiverne for å finne fram til effektive måter å hente ut data fra bedriftenes egne informasjonssystemer.

Videre samarbeider Statistisk sentralbyrå nært med Enhetsregisteret i Brønnøysund for at eget populasjonsregister for bedrifter og foretak skal inneholde så korrekt informasjon som mulig, bl.a. i forbindelse med utvalgsundersøkelser. Prinsippene som ligger til grunn for utvalgstrekkning i utvalgsundersøkelser er begrensning av utvalgsstørrelsen ved hjelp av ulike metoder, samordning av utvalgene samt mest mulig rettfærdig fordeling av oppgavebyrden for de enhetene som inngår.

I representantforslaget vises det til at mange undersøkelser ikke er relevante for virksomhetene og FoU-undersøkelsen trekkes spesielt fram. Generelt forsøker Statistisk sentralbyrå å unngå spørsmål om forhold som oppleves som irrelevante. I en del data-innsamlinger vet man imidlertid ikke på forhånd om spørsmålene er relevante for bedriften eller ikke. At bedrifter som ikke har FoU-aktivitet likevel kan inngå i FoU-undersøkelsen, må ses i sammenheng med at en ikke har slike opplysninger fra andre kilder. Det må derfor trekkes et tilfeldig utvalg av mindre bedrifter til undersøkelsen, nettopp for å kartlegge om de driver med FoU eller ikke, evt. om det har vært endringer i FoU-aktiviteter. Utfyllingen av FoU-undersøkelsen er for øvrig lagt opp til å være svært enkel for de foretakene som er uten FoU-aktivitet. Det vurderes ytterligere forenklinger for såkalte nullrapportører.

FoU statistikken er av stor viktighet for det norske samfunn. Kvalitetsstudier viser at det kan være for mange foretak som lar være å opplyse at de har FoU aktivitet. Statistisk sentralbyrå arbeider for tiden med å vurdere tiltak som kan bedre kvaliteten på undersøkelsen.

2. Stortinget ber regjeringen sørge for at innsendelse av skjemaer i forbindelse med oppfølging av sykefravær kan skje elektronisk.

Arbeidsdepartementets vurdering.

Arbeidsdepartementet kan opplyse om at det allerede i dag er lagt til grunn elektronisk innsending av opplysninger i tilknytning til arbeidsgivers rapporteringsplikt for oppfølging av sykmeldte ved 9 uker. Det er fra 1. juli 2011 lagt til rette for elektronisk innsending av rapporteringsskjema og oppfølgingsplanen til Arbeids- og velferdsetaten via Altinn. Men bare om lag 20 prosent av all rapportering fra arbeidsgivere (ved 9 uker) sendes inn elektronisk.

Arbeids- og velferdsdirektoratet arbeider for å øke elektronisk innsending, gjennom å etablere løsning der innsending av rapporteringsskjema og oppfølgingsplanen til Arbeids- og velferdsetaten skal kunne foregå via HR-systemene i virksomhetene. Elektronisk løsning for HR-systemer skal etter planen være tilgjengelig fra Arbeids- og velferdsetaten

og Altinn i løpet av sommeren 2012. Fra samme tidspunkt vil flere store HR-leverandører tilby løsningen til arbeidsgiverne. Utbredelsen er avhengig av når leverandørene implementerer dette i sine systemer.

EDAG vil kunne være en aktuell løsning fra og med 2015. I dagens omfang for EDAG-melding er ikke oppfølgingsopplysninger inkludert. EDAG skal så vidt AD forstår etter planen benytte Altinn.

Per i dag er det ingen mulighet for å sende inn refusjonskrav om sykepengene elektronisk fra arbeidsgiver til Arbeids- og velferdsetaten. Det publiseres på Altinn hva Arbeids- og velferdsetaten har utbetalt til arbeidsgivere, slik at arbeidsgivere kan avstemme dette mot egne systemer. Elektronisk innsending av refusjonskrav fra arbeidsgiver til Arbeids- og velferdsetaten er del av IKT-moderniseringen. Modernisering av uførepensjon er førsteprioritet i moderniseringsprogrammet. Sykepengene skal etter planen starte opp i trinn 2 og vil tidligst komme i produksjon fra 2017.

Finansdepartementets vurdering

Forslaget henviser til skjema for oppfølging av sykefravær som går til NAV. Dette er en del av tiltak IA- partene har kommet fram til for å få ned sykefraværet. Denne innrapporteringen danner ikke grunnlag for offisiell statistikk.

3. Stortinget ber regjeringen erstatte kvartalsvis statistikkrapportering for utenrikshandel via IDUN med årlig statistikkrapportering.

Finansdepartementets vurdering.

Den delen av utenrikshandelen representantforslaget tar opp, berører utenrikshandel med tjenester, der dataene rapporteres via Statistisk sentralbyrås IDUN. Utenrikshandel med varer tar utgangspunkt i data fra Toll- og avgiftsdirektoratet via Tvinnsystemet.

Rapporteringen av utenrikshandel med tjenester til Statistisk sentralbyrå ble etablert i 2005 i forbindelse med, og delvis som erstatning for, at bankenes og næringslivets valutastatistikkrapportering til Norges Bank ble nedlagt. Statistikk for utenrikshandel er en viktig del av overvåkingen av norsk utenriksøkonomi. Rapporteringen utgjør en viktig inputkilde til nasjonalregnskapet og utenriksregnskapet som publiseres kvartalsvis, samt at data også rapporteres på kvartalsbasis til Eurostat. Det er dessuten forventet at Eurostat vil kreve månedlig rapportering av utenriksregnskapsdata fra 2014.

Statistisk sentralbyrå erfarer for øvrig en stadig økende etterspørsel etter data på dette området. Statistikken er mer detaljert enn i utenriksregnskapet, som rapporterer på et forholdsvis aggregert nivå, og

er bedre egnet bl.a. i forbindelse med WTO-forhandlinger.

Rapporteringen av utenrikshandel med tjenester er planlagt lagt over til Altinn-plattformen i løpet av 2013 som et ledd i en modernisering av datafangsten i Statistisk sentralbyrå. Målet om aktualitet for viktig statistikk og internasjonale rapporteringskrav tilsier imidlertid at det ikke er hensiktsmessig at utenrikshandel med tjenester skal gå fra kvartalsvis til årlig rapportering.

4. Stortinget ber regjeringen innføre plikt til å gjenbruke registrerte opplysninger, slik at næringslivet ikke må rapportere de samme opplysningene flere ganger, og herunder sørge for systemer som gjør at bedriftene slipper å levere strukturstatistikk ved at opplysningene isteden hentes fra næringsopp-gaven.

Finansdepartementets vurdering.

Statistisk sentralbyrå inngår i forpliktende samarbeid med Brønnøysundregistrene om gjenbruk av opplysninger om bedrifter og foretak regulert av enhetsregisterloven. Både de europeiske retningslinjene for offisiell statistikk og statistikkloven legger til grunn et hovedprinsipp om gjenbruk av administrative opplysninger til statistikkformål. Statistisk sentralbyrå samarbeider med andre offentlige institusjoner om felles innhenting av opplysninger, blant annet gjennom samarbeid om innrapportering av regnskapsopplysninger, gjenbruk av næringsoppgaver og felles innrapportering av lønns- og ansattedata (EDAG). Statistisk sentralbyrå er aktiv i samarbeidet om bruk av Altinn og i oppbygging av et felles metadataregister for å kunne tolke og gjenbruke andre etaters informasjon.

Når det gjelder næringsoppgaven (NO) spesifikt, viser representantforslaget til at både lønnsstatistikken og strukturstatistikken burde kunne hente mer av sin informasjon fra denne oppgaven. Strukturstatistikken benytter allerede informasjon fra NO og oppgavebyrden for disse statistikken er allerede redusert. I 2012 reduseres oppgavebyrden ytterligere ved at utvalget av små enheter reduseres med 40 prosent.

Økt bruk av NO som grunnlag for flere statistikk-områder vil kreve ytterligere spesifikasjoner på NO. Kravene til variable i strukturstatistikken er regulert gjennom EU-forordning, og dermed lovpålagt. Bruk av NO som grunnlag for lønnsstatistikken er problematisk fordi NO leveres senere enn behovet for lønnsdata. Videre gir NO informasjon om foretaket som enhet, og gir ikke tilleggsopplysninger om den enkelte ansatte, noe som er nødvendig for lønnsstatistikken.

Statistisk sentralbyrå viser for øvrig til SARI (Samordning av regnskapsinnrapportering) som er et samarbeid mellom Brønnøysundregistrene, Skatte-taten og SSB. Spørsmålene i representantforslaget gjør det enda mer aktuelt å lete etter samordningsmuligheter, samtidig som nødvendige spesifikasjoner til statistikkformål ivaretas.

5. Stortinget ber regjeringen flytte fristen for rapportering av lønnsstatistikk fra begynnelsen av januar til slutten av januar.

Finansdepartementets vurdering.

Kvartalsvis lønnsindeks følger av en EØS-forordning. En tidsmessig forskyving av denne, slik det foreslås, vil medføre at forordningen ikke kan møtes. Om man skulle avvike fra det tidspunktet man i dag samler inn på, måtte innsamlingen eventuelt framskyndes, ikke forskyves ut i tid. Framskynding vil imidlertid gjøre at man kommer i ufase med kvartaler. Det ville skape problemer både når det gjelder julehelg, avlønningsperioder og når det gjelder års-lønnsberegninger som er av stor betydning for Teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene.

Det må understrekes at problemet med leveranser av denne statistikken kun gjelder noen få bedrifter. Dessuten vil dette problemet forsvinner når EDAG innføres.

Innrapportering, Altinn

6. Stortinget ber regjeringen sørge for forbedring av Altinn og fremme forslag om enklere rutiner for å logge seg på Altinn slik at daglig leder eller styreleder ikke nødvendigvis må signere.

Nærings- og handelsdepartementets vurdering.

For næringslivet er det fortsatt krav om bruk av nøkkelroller registrert i Enhetsregisteret. Det innebærer f.eks. at den som innehar rollen Daglig leder, må fordele/delegere rettigheter videre til dem som faktisk skal utføre arbeidet. Her kan et alternativ være å innføre en "blankofullmakt" som daglig leder kan gi til en betrodd medarbeider, som igjen kan fordele/delegere videre de nåværende og eventuelle fremtidige rettigheter i Altinn. En slik endring lar seg løse teknisk, men en eventuell innføring vil måtte vurderes juridisk. Det er forøvrig opp til tjenesteeierne å vurdere hvilke krav som stilles til signeringen. Altinn tilbyr flere sikkerhetsnivåer, hvor nivå 4 og Buypass er de strengeste. Det betyr likevel ikke at alle tjenestene må ha sikkerhetsnivå 4. Ut over dette vil tiltak for å forenkle påloggingsrutinene i Altinn bli vurdert jevnlig.

7. Stortinget ber regjeringen utvide Altinn med ”Altut”, dvs sikker elektronisk toveiskommunikasjon med næringslivet ett samlet sted.

Nærings- og handelsdepartementets vurdering

Altinn har allerede støtte for toveiskommunikasjon ved bruk av enkelttjenester – slik som innsendingstjeneste og meldingstjeneste – for å støtte opp under dialogen mellom sluttbrukere og det offentlige. Det er også mulig å oppnå en bedre styring av hvilke tjenester i Altinn som skal være tilgjengelig på forskjellige stadier i en prosess, gjennom å sette opp en samhandlingstjeneste. Samhandlingstjenesten kan da tilpasses slik at de riktige tjenestene kommer opp når sluttbruker har behov for dem. Det er fortsatt opp til tjenesteeierne å ta i bruk de underliggende mekanismene som Altinn tilbyr for å støtte opp under den dialogen som tjenesteeieren ønsker å ha med sluttbruker. Ytterligere forbedringer av Altinn på dette området vil være et naturlig tema å vurdere i videreutviklingen av løsningen.

8. Stortinget ber regjeringen snarest sørge for hendelsesbetinget innrapportering på lønnsområdet for skattetrekk, påleggstrekk og arbeidsgiveravgift, herunder i hvilken grad dette innebærer forenklinger for næringslivet.

Finansdepartementets vurdering.

Forslag til ny felles ordning for innrapportering til Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og Statistisk sentralbyrå (SSB) av opplysninger om arbeidstakeres ansettelses- og inntektsforhold med mer, som også er omtalt i spørsmål 10, innebærer at arbeidsgiver rapporterer ett sett med pliktige opplysninger om hver enkelt ansatt. Arbeidsgivere som ønsker å rapportere hendelsesbasert i tilknytning til lønnskjøring vil ha mulighet til det. Opplysningene er ment å dekke det vesentligste av etatenes behov for opplysninger på området, og en viktig målsetning med ordningen er at arbeidsgiver ikke skal måtte gjenta rapportering av informasjon som allerede er gitt. Ordningen vil således medføre at flere av de oppgaver og skjemaer arbeidsgiver i dag må levere faller bort; herunder lønns- og trekkoppgaven (LTO), terminoppgave for arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk, årsoppgaven for arbeidsgiveravgift, melding til Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret, skjema for inntekts- og skatteopplysninger til NAV og opplysninger til bruk for SSBs arbeid med å utarbeide lønnsstatistikker. Om arbeidet med å få innført en slik ordning viser departementet til svar på spørsmål nr. 10.

9. Stortinget ber regjeringen gjennomgå antallet koder i lønns- og trekkoppgaven med sikte på å redusere antallet koder.

Finansdepartementets vurdering.

Det er totalt om lag 170 koder i Skattedirektoratets kodeoversikt for lønns- og trekkoppgaver. Kodeverket er et verktøy for å gruppere ulike former for inntekt mv. ut fra hvordan de skal behandles skattemessig, noe som forenkler ligningsbehandlingen. Men de har også en viktig funksjon ved at innrapportering i ulike koder gir grunnlag for å hente ut statistikk for beregning av proveny og skatteutgifter. De er også viktige for å kunne gjennomføre maskinelle kontroller mv.

Det er derfor gode og tungtveiende grunner for å ha et slikt system. Samtidig er det slik at det kan være krevende for arbeidsgiverne og andre som leverer lønns- og trekkoppgaver å henføre inntekter mv. til riktig kode. Både Finansdepartementet og Skatteetaten har derfor en løpende vurdering av de forhold som kan påvirke kompleksiteten ved utfylling av lønns- og trekkoppgaven med sikte på forenkling.

Finansdepartementet viser til at NHO og NARF overleverte en rapport datert 27. februar 2012 med forslag til forenklinger i kodeoversikten for lønns- og trekkoppgaven til Skattedirektoratet. Rapporten er også blitt sendt Finansdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet. Skattedirektoratet har overfor Finansdepartementet uttalt at de vil ta med seg innspillet til NHO og NARF i arbeidet med i vurderingen av eventuelle forslag til materielle endringer i arbeidsgiverrapporteringen. Departementet viser videre til at en eventuell gjennomføring av EDAG-prosjektet omtalt i spørsmål nr. 10 vil nødvendiggjøre en gjennomgang av kodeverket.

10. Stortinget ber regjeringen påskynde EDAG-prosjektet med sikte på å redusere omfanget av skjemaer, slik at skatteetaten genererer lønns- og trekkoppgaver selv og at dette skjemaet samt årsoppgave for arbeidsgiveravgift, terminoppgaver for arbeidsgiveravgift og skattetrekk og kontrolloppstilling over registrerte og innberettede beløp kan fjernes.

Finansdepartementets vurdering.

Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og Statistisk sentralbyrå (SSB) har gått sammen om et forprosjekt om utforming av en ny felles ordning for arbeidsgiveres rapportering om ansettelser, lønn og trekk, se nærmere om dette i Prop. 1 S (2011–2012), s. 86. Forprosjektet vil i løpet av 2012 blant annet gi en oversikt over behovet for regelverksendringer, organisatoriske tilpasninger og systemendringer samt utredning av økonomiske/administrative

konsekvenser som er nødvendig for å kunne ta en beslutning om gjennomføring av et hovedprosjekt. Det er foreløpig ikke tatt stilling til hovedprosjektet.

11. Stortinget ber regjeringen frembringe enklere og bedre løsninger for side 4 i næringsoppgaven for fordeling av personinntekt på næringer.

Finansdepartementets vurdering.

På side 4 i næringsoppgave 1 skal næringsdrivende uten årsregnskapsplikt spesifisere poster som skal overføres til selvangivelsen og til skjema for beregning av personinntekt (RF-1224). Dersom skattyter driver flere næringer, skal det foretas en særskilt spesifisering for de enkelte næringene i samme skjema for å beregne årets personinntekt.

En alternativ fremgangsmåte er at skattyter leverer ett skjema for hver enkelt næringsvirksomhet som han eller hun driver. Dette var ordningen tidligere. Blant annet for å redusere antall skjemaer for (ofte små) næringsdrivende, ble næringsoppgaven imidlertid lagt om slik at skattyter i stedet skal beregne årets personinntekt samlet for de ulike næringene i samme skjema.

Både reglene om beregning av personinntekt, herunder særreglene for primærnæringene mv., og skjemaformingen vurderes løpende av skattemyndighetene.

Toll

12. Stortinget ber regjeringen begrense næringslivets rapportering til tollvesenet ved at man ikke plikter å fylle ut varedeklarasjoner for hver inn- eller utførsel, men går over til terminvise deklarasjoner.

Finansdepartementets vurdering.

Det er ikke gjort noe konkret anslag over besparelser for næringslivet ved å gå over til terminvise deklarasjoner.

Toll- og avgiftsetaten har imidlertid etablert en forsøksordning med noen få utvalgte bedrifter som også er tilsvarende godkjente av svenske tollmyndigheter. Forsøksbedriftene har fått tillatelse til å levere samledeklarasjon for inntil en måned av gangen innenfor klart definerte vareområder. Ifølge Toll- og avgiftsdirektoratet er erfaringene fra dette forsøket delte. En videreføring må derfor vurderes nøye. Evalueringen av ordningen må dessuten vurderes opp mot toll- og avgiftsetatens pågående prosjekt hvor alle tollprosedyrer gjennomgås med tanke på å effektivisere både tollbehandling og kontroll.

Kontrollhensyn tilsier at overgang til terminvise deklarasjoner, som en hovedregel, ikke er noen god

idé. Terminvise deklarasjoner vil redusere mulighetene til å avdekke avgiftsunndragelser, og ikke minst redusere muligheten til å holde oversikt med import og eksport av restriksjonsbelagte varer og varer som kan representere en helsefare eller en terrorrisiko. Uten en fortløpende deklarasjon vil muligheten for å stanse farlige og skadelige forsendelser ved grensen falle bort. Dette vil alvorlig svekke den kontrollen toll- og avgiftsetaten foretar på vegne av andre myndigheter, hvor formålet nettopp er å hindre at forsendelser av farlige næringsmidler, legemidler, leketøy, eller kjemikalier, kommer inn i landet. I toll- og avgiftsetatens kontrollarbeid er det vesentlig at tilstrekkelig informasjon om den enkelte vareforsendelse foreligger før eller ved grensepassering.

Toll- og avgiftsetaten vurderer ellers fortløpende de prosedyrer og rutiner som pålegges næringslivet for å sikre at den legale vareflyten blir så enkel som overhodet mulig. Næringslivet i Norge har allerede mange lettelser i tollprosedyrene. Norge har også vært et foregangsland når det gjelder elektronisk deklarasjon, og næringslivet har mange muligheter for å tilpasse deklarasjonstidspunkt og innhold.

På denne bakgrunn anser departementet at det ikke er grunnlag for å foreslå en overgang til terminvise deklarasjoner.

Enklere skatteregler

13. Stortinget ber regjeringen forenkle fradragsordningen for kontingenter og ber om en vurdering om det i større grad kan brukes sjablongregler med et beløpsmessig tak.

Finansdepartementets vurdering.

Fradrag for kontingent til arbeidsgiverforening og visse yrkes- og næringsorganisasjoner er begrenset oppad til enten 3 750 kroner eller 2 promille av medlemsbedriftens samlede lønnsutbetaling i året forut for inntektsåret, dersom dette gir et høyere fradrag, jf. skatteloven § 6-19. Etter skatteloven § 6-20 er det videre fradragsrett for fagforeningskontingent betalt til landsomfattende arbeidstakerorganisasjon som har forhandlingsrett etter lov om offentlige tjenestetvister eller har inngått tariffavtale på vegne av medlemmene, samt kontingent til Norges Fiskarlag. Fagforeningsfradrag er tilsvarende begrenset til 3 750 kroner i året. Beløpsgrensene i skatteloven §§ 6-19 og 6-20 har blitt justert flere ganger, senest ved lov 9. desember 2011 nr. 52, med virkning fra inntektsåret 2012.

Beløpsbegrensning av fradrag for kontingenter har sin bakgrunn i en offentlig utredning, NOU 1977:19 Fradrag ved ligningen for fagforeningskontingenter m.v. I begrunnelsen for å begrense fradraget heter det på side 27 følgende:

«Når det gjelder fagforeningskontingent, har utvalget under pkt. 5.2.1 ovenfor foreslått en beløpsmessig grense for det fradrag som kan kreves. Forslaget er begrunnet med at en eventuell utvidelse av virksomheten som ikke har direkte betydning for medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår, ikke bør gi tilsvarende økt fradrag ved inntektsligningen.

Etter utvalgets oppfatning gjør ikke de samme hensyn seg gjeldende for bidrag til arbeidsgivere. Mens fagforeningskontingent kan gå til dekning av utgifter av privat karakter, må det forutsettes at utbetalinger som arbeidsgivere tilføres fra sine organisasjoner alltid går inn i inntektsgivende virksomhet.

Det er derimot et annet hensyn som kan anføres for å sette en grense for fradragsretten. Det er som nevnt ingen skarp grense mellom egentlige arbeidsgiverforeninger og næringsorganisasjoner. En ubegrenset fradragsrett for kontingent til arbeidsgiverforeninger kan innebære en risiko for overføring av arbeidsoppgaver fra næringsorganisasjoner til arbeidsgiverforeninger. Kontingentforhøyelse for å dekke de merutgifter en slik utvidelse av virksomheten fører med seg, bør ikke føre til økt fradrag. Videre kan hensynet til lik behandling av partene i arbeidslivet sette en grense også for fradragsretten for kontingent til arbeidsgiverforening.»

Etter Finansdepartementets mening har disse hensynene fortsatt gyldighet, og vi kan heller ikke se at praktiske eller administrative hensyn skulle tilsi endringer av gjeldende bestemmelser.

14. Stortinget ber regjeringen innføre direkte fradragføring for FoU-kostnader.

Finansdepartementets vurdering.

Beskatningen av næringsvirksomhet er basert på at utgifter til erverv av varige og betydelige driftsmidler ikke kan utgiftføres umiddelbart, men må aktiveres. Begrunnelsen er at det ved anskaffelsen av driftsmidlet ikke skjer noen oppofrelse av kostnader, men en ombytting av verdier. Driftsmidlet forventes å generere inntekter i fremtiden, typisk ved produksjon eller salg av varer. Kostprisen vil først komme til fradrag gjennom avskrivninger etter hvert som driftsmidlets verdi reduseres, eventuelt ved salg av driftsmidlet eller opphør av virksomheten. Det er ikke noe som tilsier at driftsmidler som framskaffes gjennom forskning og utvikling, skal ha en annen skattemessig behandling enn øvrige driftsmidler. I praksis er imidlertid investeringer i FOU lempeligere skattemessig behandlet enn andre viktige investeringer. Finansdepartementet vil påpeke at Norge har en ordning med skattefradrag for kostnader til forskning og utvikling (Skattefunn).

Kostnader til egen forskning og utvikling skal i utgangspunktet fradragsføres etter hvert som kostnadene påløper (realisasjonsprinsippet, se sktl. § 14-2 annet ledd). Kostnader knyttet til konkrete prosjekter som kan bli eller er blitt driftsmidler, skal likevel aktiveres (sktl. § 6-25). I brev av 30. mai 2005 til Skattedirektoratet har Finansdepartementet nærmere presisert hvordan bestemmelsen i sktl. § 6-25 skal praktiseres.

Egne kostnader til forskning og utvikling skal aktiveres dersom:

- de refererer seg til et konkret prosjekt med sikte på å utvikle et nærmere bestemt driftsmiddel (så vel materielt som immaterielt driftsmiddel),
- det er sannsynlig at driftsmidlet blir en realitet. I sannsynlighetsvurderingen må alle vesentlige forutsetninger for at prosjektet kan bli et driftsmiddel være oppfylt, herunder tekniske, kommersielle og økonomiske forutsetninger for å fullføre prosjektet, og
- den økonomiske levetiden på driftsmidlet er minst tre år.

I en uttalelse av 26. oktober 2011 til Skattedirektoratet kom Finansdepartementet med noen presiseringer vedrørende skattemessig behandling av kostnader til utvikling av dataprogrammer. For å ha praktiske regler på dette spesielle området, antok departementet at det ved ligningen kan legges til grunn at kostnader til løpende eller periodisk innsats for å oppdatere et dataprogram i takt med den teknologiske utviklingen, skattemessig normalt vil være å anse som vedlikeholdskostnader. For eksempel vil dette gjelde endringer i brukergrensesnitt og kapasitet ut fra tidsmessige krav til brukervennlighet og kompatibilitet. Dette kan innebære en noe utvidet forståelse av vedlikeholdsbegrepet på dette særlige området.

15. Stortinget ber regjeringen gjennomgå reglene i skatteloven med sikte på å redusere vurderingsforskjeller i forhold til regnskapsmessige vurderinger.

Finansdepartementets vurdering.

Tidligere var det en formell hovedregel for regnskapspliktige skattytere at årsregnskapet skulle legges til grunn ved tidfesting av inntekter og kostnader for skattemessige formål (regnskapsprinsippet). For mindre næringsdrivende skulle det såkalte realisasjonsprinsippet som hovedregel benyttes ved tidfestingen av inntekter og kostnader knyttet til næringsvirksomheten.

Med virkning fra og med 2005 kan norske regnskapspliktige vedta å avlegge selskapsregnskapet basert på internasjonale regnskapsstandarder, i stedet

for etter regnskapsloven. Det foreligger til dels vesentlige avvik mellom de løsningene som følger ved regnskapsavleggelsen etter regnskapslovens system sammenlignet med regnskapsavleggelse etter de internasjonale standardene. For å nøytralisere eventuelle skattemessige effekter av ulike regnskapsmessige løsninger, vedtok Stortinget overgang til realisasjonsprinsippet for regnskapspliktige skattytere fra og med inntektsåret 2005. Dvs. at regnskapet i utgangspunktet ikke har betydning for skatteformål.

Etter Finansdepartementets mening er regnskapsreglene lite egnet som grunnlag for skatteregler etter innføring av det to-sporede regnskapssystem, dvs. et dobbelt sett av regler som gjerne baseres på ulike vurderings- og skjønnstema og med ulike løsninger. Finansdepartementet ser det derfor ikke som ønskelig på nytt å vurdere en nærmere kobling mellom regnskap og skatt.

16. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at representasjon er skattemessig fradragsberettiget opp til et passende beløp rundt dagens nivå og at betingelser for fradragsrett forenkles.

Finansdepartementets vurdering.

Etter gjeldende regler gis det ikke fradrag for kostnader ved representasjon, jf. skatteloven § 6-21. Med representasjon menes tiltak som henvender seg utad til personer, bedrifter mv. som ikke er knyttet til virksomheten. Unntak gjelder kun for kostnader til beskjeden bevertning av kunder eller forretningsforbindelser etter nærmere regler i Skattedirektoratets forskrift til skatteloven. Kostnader ved slik servering må ikke overstige den beløpsgrense som fastsettes i Skattedirektoratets årlige takseringsregler. For inntektsåret 2008 var dette 360 kroner pr person.

Den tidligere adgangen til å kreve fradrag for representasjonskostnader ble opphevet i 1974, som følge av de store kontrollproblemene som knyttet seg til ordningen. Basert på ligningsmyndighetenes erfaring var det ikke tvilsomt at fradragsrett for representasjonskostnader ble utnyttet til å dekke private utgifter, og at den bidro til en lite kostnadsorientert bruk av ressursene i bedriftene.

Dersom retten til fradrag for representasjonsutgifter gjeninnføres uten noen betingelser, vil ordningen igjen kunne utnyttes til å dekke utgifter av privat karakter. Et slikt fradrag uten betingelser vil i realiteten være en skattelettelse, selv med et øvre tak på fradragsretten. Dette vil være vanskelig å forene med ønsket om et bredt skattegrunnlag som forutsetning for lave skattesatser, slik at effektivitetstapet ved skatleggingen blir minst mulig. Det må derfor være betingelser knyttet til fradragsrett for representasjonskostnader.

Revisjon

17. Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om at terskelverdiene for revisjonsplikt skal beregnes på konsolidert basis, slik at man ser omsetning, balansesum og antall årsverk samlet for selskap som kontrolleres gjennom samme eierskap. Formålet er at også morselskap i små konsern skal unntas fra revisjonsplikten.

Finansdepartementets vurdering.

I Prop. 51 L (2010–2011) foreslo Finansdepartementet følgende:

«å følge opp forslaget til utvalgets flertall [i NOU 2008:12] om at aksjeselskap som er morselskaper i konsern, samt datterselskaper som i seg selv er morselskap i et underkonsern, fortsatt skal ha revisjonsplikt, uavhengig av om aksjeselskapet eller konsernet på konsolidert basis isolert sett oppfyller vilkårene for et eventuelt unntak fra revisjonsplikten.»

Flertallet i finanskomiteen sluttet seg til denne vurderingen i Innst. 235 L (2010–2011). Et mindretall bestående av medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i finanskomiteen foreslo følgende:

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om at terskelverdiene for revisjonsplikt skal beregnes på konsolidert basis, slik at man ser omsetning, balansesum og antall årsverk samlet for selskap som kontrolleres gjennom samme eierskap. Formålet er at også morselskap i små konsern skal unntas fra revisjonsplikten.»

Flertallets forslag ble vedtatt av Stortinget, jf. Lovvedtak 47 (2010–2011). Mindretallets forslag ble ved votering i Stortinget ikke bifalt.

18. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at revisjonsplikten for ansvarlige selskap med flere enn fem ansatte og mindre enn 5 mill. kroner i omsetning oppheves.

Finansdepartementets vurdering.

Spørsmålet om revisjonsplikt for ansvarlige selskap med flere enn fem deltagere ble vurdert i Prop. 51 L (2010–2011) avsnitt 7.3.2.1. Flertallet i finanskomiteen sluttet seg i Innst. 235 L (2010–2011) til forslaget om å videreføre revisjonsplikten for disse selskapene. Mindretallet bestående av medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre foreslo følgende:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at revisjonsplikten for ansvarlige selskaper

med flere enn fem ansatte og mindre enn 5 mill. kroner i omsetning oppheves.»

Flertallets forslag ble vedtatt av Stortinget, jf. Lovvedtak 47 (2010–2011). Mindretallets forslag ble ved votering i Stortinget ikke bifalt.

19. Stortinget ber regjeringen la stifterne av små selskap bestemme om årsregnskapet skal revideres.

Finansdepartementets vurdering.

Under Stortingets Finanskomitees behandling av Prop. 51 L (2010–2011) opplyste finansministeren i brev 18. februar 2011 til Arbeiderpartiets fraksjon i finanskomiteen at lovforslaget skulle forstås slik at det ved stiftelse av et aksjeselskap kan gis fullmakt til styret til å fravelge revisjon. I det nevnte brevet står det videre:

«Forutsatt at stifterne gir styret fullmakt til å fravelge revisjon, vil styret på normal måte fatte beslutning om å benytte fullmakten. Dette vil eventuelt kunne skje allerede i forbindelse med stiftelsen av det styret som er angitt i stiftelsesdokumentet, og styrets beslutning om å fravelge revisjon vil kunne vedlegges stiftelsesdokumentet ved innsending til Foretaksregisteret.»

Bl.a. på bakgrunn av dette foreslo flertallet i finanskomiteen i Innst. 235 L (2010–2011) at aksjeloven § 7-6 fjerde ledd ble utformet slik: «Stifterne kan i stiftelsesdokumentet gi styret fullmakt til å unnlate revisjon. Første til tredje ledd gjelder tilsvarende.»

Et mindretall bestående av medlemmene fra Fremskrittspartiet støttet ikke dette forslaget og uttalte følgende:

«Disse medlemmer mener at stifterne må kunne beslutte at selskapet ikke skal ha revisor fra stiftelsen. Det er ingen grunn til at styret må treffe eget vedtak om dette. De som påtar seg styreverv fra stiftelsen, kan la være å ta på seg dette vervet hvis de mener at selskapet bør ha revisor.»

Flertallets forslag ble vedtatt av Stortinget, jf. Lovvedtak 47 (2010–2011). Mindretallets forslag ble ved votering i Stortinget ikke bifalt.

20. Stortinget ber regjeringen gjennomgå revisors lovpålagte særattestasjoner med sikte på å fjerne dem som ikke forsvarer kostnad i forhold til nytte.

Finansdepartementets vurdering.

I Prop. 51 L (2010–2011) avsnitt 6.4.9.3 opplyste Finansdepartementet følgende:

«Når det gjelder de øvrige attestasjonskravene slutter departementet seg til utvalgets vurdering, som i høringen støttes av Justisdepartementet og Kunnskapsdepartementet, av at revisors særattestasjoner etter aksjelovgivningen opprettholdes uten endringer selv om det eventuelt gjøres endringer i revisjonsplikten for små aksjeselskaper.»

Finanskomiteen ba i Innst. 235 L (2010–2011) «regjeringa foreta ein gjennomgang av særattestasjonskrava, for å vurdere om kontrollgevinsten overstiger kostnadene for næringslivet». I tillegg foreslo et mindretall følgende:

«Stortinget ber regjeringen foreta en kritisk gjennomgang av krav til særattestasjoner for å avdekke om kravene er hensiktsmessig utformet og tilstrekkelig begrunnet i lys av fjerning av revisorplikten for små aksjeselskaper.»

Komiteens forslag ble vedtatt av Stortinget, jf. Lovvedtak 47 (2010–2011). Mindretallets forslag ble ved votering i Stortinget ikke bifalt. Under stortingsbehandlingen av Innst. 235 L (2010–2011) uttalte finansminister Sigbjørn Johnsen følgende:

«Oppfordringen til å gjennomgå særattestasjonskrav for å vurdere om kontrollgevinsten overstiger kostnadene for næringslivet, vil nå bli fulgt opp ved at Finansdepartementet tar initiativ overfor andre departementer, slik at de kan gå gjennom forhold som krever attestasjoner, bl.a. for å yte tilskudd. De enkelte departementer vil bli anmodet om å gjennomgå sine tilskuddsordninger for å vurdere hva slags kontrolltiltak som er nødvendig å pålegge selskap.»

Finansdepartementet har ved brev 6. juli 2011 til alle departementene bedt disse om «å gjennomgå[r] sine tilskuddsordninger mv. for å vurdere hvilke kontrolltiltak som er nødvendige å pålegge foretak som mottar offentlige tilskudd slik at kontrollen blir tilstrekkelig.»

Regnskap og bokføring

21. Stortinget ber regjeringen vurdere å oppheve krav om årsberetning for småbedrifter.

Finansdepartementets vurdering.

Et eventuelt forslag om å oppheve krav om årsberetning for småbedrifter bør som nevnt i tilfelle utredes før det realitetsbehandles. Departementet har ikke anledning til å utrede dette innenfor de frister som er satt for å svare på henvendelsen.

22. Stortinget ber regjeringen gjennomgå og gjennomføre fornuftige forenklinger i henhold til Bokføringsstandardstyrets anbefalinger.

Finansdepartementets vurdering.

Finansdepartementet gav 13. november 2007 Norsk Regnskapsstiftelse i oppdrag å gjennomgå reglene i bokføringsloven og i bokføringsforskriften, og å vurdere behovet for endringer ut fra de erfaringene en til nå har med bokføring etter reglene som trådte i kraft 1. januar 2005. Bokføringsstandardstyret har overlevert tre delrapporter til Finansdepartementet. Finansdepartementet legger opp til å fremme lovforslag basert på Bokføringsstandardstyrets delrapport II i mai 2012. Departementet tar sikte på å fastsette forskrifter basert på forslagene i delrapport II og III etter at lovforlagene er behandlet. Skattedirektoratet har, på bakgrunn av Bokføringsstandardstyrets delrapport I, utarbeidet en utredning om nytt regelverk for kassasystemer. Finansdepartementet sendte 15. februar 2012 denne utredningen på høring med frist 15. mai 2012.

Aksjeloven

23. Stortinget ber regjeringen innarbeide hendelsesstyrt rapportering for aksjonærregisteroppgaven.

Finansdepartementets vurdering.

En overgang til et system med løpende hendelsesrapportering fra selskap til aksjonærregister vil kreve betydelige systemmessige tilpasninger. I dag innrapporterer selskapene kapitalendringer mv. både til aksjonærregisteret og Brønnøysundregistrene. En fordel med løpende hendelsesrapportering kan være at det er tilstrekkelig med en felles innrapportering fra selskapet i slike tilfeller.

For å gjennomføre løpende hendelsesrapportering må det blant annet vurderes om funksjonaliteten kan utvikles i aksjonærregisteret eller om det eventuelt krever bygging av et nytt system. Å legge til rette for en slik endring vil være tidkrevende og kreve store ressurser. Før et slikt prosjekt kan settes i gang må ulike alternativer kartlegges. Skatteetaten har startet et arbeid med å utrede muligheter, konsekvenser og besparelser for næringslivet.

24. Stortinget ber regjeringen fjerne kravet til åpningsbalanse ved stiftelse av selskap.

Justisdepartementets vurdering.

I advokat Gudmund Knudsens utredning «Forenkling og modernisering av aksjeloven» er det foreslått å sløyfe kravet til åpningsbalanse etter aksjelo-

ven § 2-8. Regjeringen vil i lovproposisjon som følger opp de gjenstående delene av utredningen, komme tilbake til Stortinget med en vurdering av forslaget.

25. Stortinget ber regjeringen innføre en hovedregel i aksjeloven om skriftlig saksbehandling, samt mer fleksible regler for hva som regnes som møte.

Justisdepartementets vurdering.

I advokat Gudmund Knudsens utredning «Forenkling og modernisering av aksjeloven» er det foreslått endringer av reglene om generalforsamlingens og styrets arbeidsform, herunder adgangen til å behandle saker og treffe avgjørelser uten fysisk møte. Regjeringen vil gi en vurdering av forslagene i lovproposisjon som følger opp de gjenstående delene av utredningen.

26. Stortinget ber regjeringen samordne aksjeeierbok og skatteetatens aksjonærregister.

Justisdepartementets vurdering.

Aksjonærregisteret og aksjeeierboken har forskjellige formål. Aksjonærregisteret, som er hjemlet i ligningsloven, skal gi grunnlag for skattlegging av aksjeeiere. Aksjeeierboken er regulert i aksjeloven og er selskapets fortegnelse over dets eiere. Aksjeeierboken angir dermed hvem som kan utøve eierrettigheter overfor selskapet, for eksempel rett til å delta og stemme på generalforsamling, rett til å motta utbytte osv. Aksjeeierboken må av den grunn til enhver tid være a jour. Fore aksjonærregisteret er det tilstrekkelig at det er a jour en gang i året, jf. ligningsloven § 6-11 nr.1 bokstav b.

Det er vanskelig å se for seg en samordning som går ut på at aksjeeierregisteret erstatter aksjeeierboken. Dette må i så fall gå ut på at det skulle være ligningsmyndighetene som holdt oversikt over hvem som til enhver tid er aksjeeiere i selskapene. Innføring i aksjeeierboken gir som nevnt rettigheter som aksjeeier overfor selskapet, jf. aksjeloven § 4-12. Når en ny eier har meldt og godtgjort sitt erverv av en aksje, skal selskapet uten opphold innføre den nye eieren i aksjeeierboken og angi dagen for innføring, jf. § 4-13.

Det virker lite aktuelt at ligningsmyndighetene skulle ha slike oppgaver som selskapene har i forbindelse med melding om aksjerverv og innføring i aksjeeierboken. Etter vår vurdering måtte man i så fall organisere ligningsmyndighetenes aksjonærregister som et rettighets- og rettsvernsregister. Vi viser her til reguleringen i verdipapirregisterloven som illustrerer hva slag oppgaver dette innebærer. Tingligningsmyndighetenes føring av grunnboken kan også

tjene som eksempel. Vi antar etter dette at det er utelukket at ligningsmyndighetenes aksjonærregister kan erstatte selskapenes aksjeeierbok.

27. Stortinget ber regjeringen gjennomgå og gjennomføre fornuftige forenklinger i henhold til Gudmund Knudsens-utvalgets anbefalinger.

Justisdepartementets vurdering.

Deler av Gudmund Knudsens utredning «Forenkling og modernisering av aksjeloven» er fulgt opp i Prop. 148 L (2010–2011), jf. endringsloven 16. desember 2011 nr. 63. Regjeringen arbeider med en lovproposisjon om de gjenstående delene av utredningen og vil gi en vurdering av forslagene i den forbindelse.

Andre forenklinger

28. Stortinget ber regjeringen sørge for samordnet registrering av foretaksnavn.

Nærings- og handelsdepartementets vurdering.

Regjeringen er opptatt av å styrke næringslivets evne til å beskytte sine industrielle og immaterielle rettigheter, herunder foretaksnavn, varemerker og domenenavn.

Temaet er omtalt i regjeringens strategi for små og mellomstore bedrifter, framlagt våren 2012, som også inneholder tiltak for å gjøre det lettere for bedrifter å sikre seg sine immaterielle rettigheter ved oppstart. Det er imidlertid viktig å ta hensyn til at mange bedrifter ikke ønsker å søke om alle tre posisjoner samordnet eller samtidig. En samordnet registrering må derfor ikke medføre at bedrifter som kun ønsker å gjøre en enkeltregistrering, pålegges unødige byrder.

Når det gjelder domenenavn, har Nærings- og handelsdepartementet og Brønnøysundregistrene sammen med Norid, Samferdselsdepartementet og Post- og teletilsynet begynt å se på om og hvordan felles utfordringer kan løses til brukernes beste. Det er imidlertid store forskjeller i mengden av brukere som har behov for Brønnøysundregistrenes tjenester sammenlignet med brukere som har behov for Norids tjenester. Regjeringen er opptatt av at felles informasjon og mulige samordninger ikke skal medføre en merbelastning for næringslivet.

Når det gjelder varemerker, har Brønnøysundregistrene og Patentstyret begynt å se på hvordan etatene kan samordne sin informasjon og aktivitet på områder av felles interesse. Formålet med dette arbeidet er å legge til rette for et samarbeid som kan resultere i forenklinger for næringslivet og øvrige brukere. Brønnøysundregistrene og Patentstyret ivaretar for-

skjellige funksjoner i samfunnet og har ulike regler og saksbehandlingsprosesser basert på etatenes formål og behov. Regjeringen mener det er behov for å utrede forslaget nærmere for å få belyst fordeler og ulemper ved en eventuell samordning.

Lovgivningsansvaret for foretaksnavn, varemerker og domenenavn ligger i henholdsvis Nærings- og handels-, Justis-, og Samferdselsdepartementet. Områdene er bundet av internasjonale forpliktelser, med mye og langvarig praksisutvikling både nasjonalt og internasjonalt. Det er uklart om en samordning som foreslått vil være i overensstemmelse med internasjonale forpliktelser. Det er nødvendig å utrede disse spørsmålene grundig.

Regjeringen mottar forslaget som et verdifullt innspill til Stortingsmeldingen om industrielle rettigheter som er under utarbeidelse i Nærings- og handelsdepartementet og som planlegges fremmet høsten 2012.

29. Stortinget ber regjeringen oppheve Omstillingsloven.

Nærings- og handelsdepartementets vurdering.

Lov om meldeplikt ved nedlegging av næringsverksemd (omstillingslova) trådte i kraft 1. juli 2008. Før en bedrift nedlegges er det viktig å legge til rette for en prosess der man ser på mulighetene for videre lønnsom drift og andre tiltak som kan redusere de negative konsekvensene av en nedleggelse for de ansatte og for lokalsamfunnet. Derfor er det ikke aktuelt å oppheve omstillingsloven.

Det finnes ikke pålitelige tall for hvilke besparelser avviking av omstillingsloven vil gi. I Ot.prp. nr. 27 (2007–2008) er de økonomiske konsekvensene for bedriftene anslått til ca. 12 mill. kroner. Dette anslaget må ses i sammenheng med de gevinstene meldeplikten har for både samfunnet og den enkelte bedrift.

Det er fylkeskommunene som er mottakere for meldingene og har ansvaret for å gjennomføre prosessen etter loven. Departementet har ingen formell rolle i denne prosessen.

30. Stortinget ber regjeringen reversere kravet om at melding til konkurransemyndighetene skal inneholde navnet på de fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedene for de involverte foretakene.

Fornyings-, administrasjons- og kirke- departementets vurdering

Konkurranselovutvalget ble oppnevnt 17. desember 2010 for å gjennomgå konkurranseloven og fremme forslag til eventuelle lovendringer. Regjeringen ser det som viktig å sikre en mest mulig effektiv

konkurranselov, herunder en hensiktsmessig balansering av samfunnets interesse i effektiv håndheving av konkurransereglene og foretakenes interesse i at reglene ikke er unødig byrdefulle. Konkurranselovutvalget overleverte sin utredning NOU 2012:7 Mer effektiv konkurranselov til fornyingsministeren 14. februar 2012. Utredningen er sendt på høring, med frist 16. mai 2012.

Utvalget foreslår omfattende endringer i reglene for kontroll med foretakssammenslutninger. Det foreslår for det første en betydelig økning av tersklene for meldeplikt. Foretakssammenslutninger er i dag meldepliktige dersom partene har en samlet innenlands omsetning på over 50 millioner kroner, eller minst to foretak hver har en innenlands omsetning på over 20 millioner kroner.¹ Utvalget foreslår at foretakssammenslutninger skal være meldepliktige dersom foretakene har en samlet omsetning over 1 milliard kroner eller minst to foretak hver har en omsetning over 100 millioner kroner. Forslaget bringer terskelverdiene mer i samsvar med meldepliktstærsklene i Sverige og Danmark. Tersklene gjelder kunplikten til å melde, og Konkurransetilsynet vil fortsatt kunne gripe inn mot foretakssammenslutninger som ikke omfattes av meldeplikten. Utvalget viser til at det kan være behov for en særlig meldeplikt i enkelte markeder eller områder, men at dette best kan ivaretas gjennom forskriftshjemmel.

1. Jf. forskrift 28. april 2004 nr. 673 om melding av foretakssammenslutninger mv.

Videre foreslår utvalget bl.a. å erstatte dagens todelte meldepliktsordning med en ordning med én melding, i samsvar med ordningen i EU/EØS og i Sverige, Danmark og Finland. Foretakene pålegges i dag å inngi en såkalt ”alminnelig melding”. Konkurransetilsynet kan deretter, etter en konkret vurdering av transaksjonens mulige konkurransemessige virkninger, pålegge foretakene å inngi ytterligere opplysninger i ”fullstendig melding”. Utvalget foreslår å innføre en generell plikt til å inngi fullstendig melding. For ikke å pålegge partene i en foretakssammenslutning som ikke reiser konkurransemessige problemer unødige byrder, foreslår utvalget å innføre forenklet melding i nærmere angitte tilfeller.

På grunnlag av en gjennomgang av meldte foretakssammenslutninger i perioden 2007–2010, mener utvalget at forslaget ville ført til en reduksjon i antall alminnelige meldinger i perioden på ca. 70 %. Videre ville de fleste saker hvor Konkurransetilsynet har pålagt fullstendig melding blitt fanget opp.

Med hensyn til meldingens innhold, foreslår utvalget at kravene til fullstendig melding i meldepliktsforskriften § 4 inntas i loven. Når det gjelderplikten til å beskrive berørte markeder, herunder en redegjørelse for partenes viktigste konkurrenter, kunder og leverandører, foreslår utvalget at det innføres terskelverdier i form av markedsandelsgrenser for hvilke markeder som anses som berørte markeder. Konkurransetilsynet kan ved behov be om ytterligere opplysninger under saksbehandlingen.

Regjeringen vil nøye vurdere utvalgets forslag og høringsinstansenes merknader. Forslag til lovendringer vil bli fremlagt for Stortinget våren 2013.

